

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyně JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D. v právní věci

žalobce: **O. Ch.**
bytem
zastoupen advokátem Mgr. Karlem Borkovcem
sídlem Masarykova 31, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 4. 2018, č. j.,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobce brojil svojí žalobou proti shora specifikovanému rozhodnutí žalované (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty námitky žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí ČSSZ ze dne 10. 1. 2018, č. j. (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Prvostupňovým správním rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek uvedených v § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“). Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Břeclav ze dne 1. 12. 2017 je žalobce invalidní, a to pro invaliditu III. stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, a to ode dne 21. 2. 2015, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu u něj poklesla pracovní schopnost o 70 % pro zdravotní postižení uvedené kapitole V., položka 9c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. I přesto byla žádost žalobce o invalidní důchod zamítnuta, neboť žalobce v rozhodném období nesplnil podmínku získání potřebné doby pojištění [§ 40 odst. 1 písm. f), § 40 odst. 2 ZDP]. V prvním rozhodném období od 21. 2. 2005 do 20. 2. 2015 získal žalobce pouze 2 roky a 82 dnů doby pojištění (potřebné bylo pojištění 5 roků v posledních 10 letech před vznikem invalidity) a v druhém rozhodném období od 21. 2. 1995 do 20. 2. 2015 získal žalobce pouze 7 roků a 125 dnů doby pojištění (potřebná byla doba pojištění 10 roků v posledních 20 letech před vznikem invalidity), přičemž náhradní doby pojištění získané před rokem 1995 nelze započítat do druhého rozhodného období. Z části byla započtena jako náhradní doba pojištění i doba studia žalobce a doba, po kterou byl veden jako uchazeč o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti. Doba studia u žalobce byla sečtena počínaje dnem 21. 2. 1995 a konče dnem 21. 8. 2007, protože bylo dosaženo 6 roků studia získaných po dosažení 18. roku věku (studium na Masarykově univerzitě v Brně, na ČVUT v Praze a na VUT v Brně). Další doba studia přesahující těchto 6 roků náhradní doby již nebyla u žalobce započtena.
3. ČSSZ v rámci námitkového řízení provedla kontrolu zápočtu veškeré započitatelné doby pojištění a zjistila, že žalobce v rozhodných obdobích jen studoval a byl veden v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. Žalobce nezískal ani v jednom ze dvou rozhodných období potřebnou dobu pojištění alespoň 5 roků v posledních 10 letech před vznikem invalidity, resp. alespoň 10 roků v posledních 20 letech před vznikem invalidity, jakožto ani 5 roků v 10letém období dokončeném po vzniku invalidity. Pokud žalobce pracoval krátkodobě u různých zaměstnavatelů v dělnických zařazeních, bylo třeba, aby dobu takových zaměstnání žalobce doložil potvrzeními o zaměstnání nebo lépe evidenčními listy důchodového pojištění. V průběhu doby pojištění žalobce totiž existují tzv. mezery, které nejsou doloženy žádným potvrzením o studiu či o zaměstnání či o evidenci na úřadu práce (rozumí se období od 1. 2. 1996 do 31. 8. 1996, od 7. 10. 1997 do 13. 7. 2000, od 19. 11. 2001 do 10. 7. 2002, od 31. 3. 2004 do 12. 7. 2005 a od 27. 2. 2006 do 9. 7. 2006).
4. S ohledem na komentář lékaře ČSSZ v posudku ze dne 21. 3. 2018 k Aspergerově syndromu a k datu vzniku invalidity žalobce, se na žalobce nevztahuje § 42 odst. 1 ZDP. S dikcí tohoto ustanovení nekoresponduje fakt, že žalobce se více než 11 roků připravoval soustavně k pracovnímu uplatnění studiem na střední škole a dále na vysokých školách. I přes své zdravotní postižení, poprvé popsané až v roce 2015, žalobce byl schopen studovat na řadě vysokých škol. Pro Aspergerův syndrom je typické, že nemá vliv na inteligenci člověka, a že děti mohou nastoupit do běžné školy.

II. Žaloba

5. Žalobce ve včas podané žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí je postaveno na nedostatečně a nesprávně zjištěném skutkovém stavu věci. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné, nedostatečně se vypořádá s rozhodnými skutečnostmi a nesprávnou aplikací právního předpisu. Z rozhodnutí není zjistitelný závěr žalované ohledně možnosti splnění podmínky potřebné doby pojištění žalobce, a to vlastní prací či jiným způsobem. Žalobcovo onemocnění totiž znemožňovalo jednání s příslušnými orgány, protože ani nemohl být evidován na úřadu práce apod.
6. Žalobci byla diagnostikována porucha autistického spektra, tzv. Aspergerova syndromu. S onemocněním se potýká žalobce již od narození, přičemž projevy tohoto onemocnění se výrazně projevily od dospívání, kdy se žalobce začal osamostatňovat a vymaňovat z péče nejbližší rodiny, která mu poskytovala masivní podporu.
7. V rámci posudkové činnosti došlo k nesprávnému zjištění data vzniku invalidity žalobce, když nesprávně je uvedeno datum 21. 2. 2015. K uvedenému datu nedošlo k žádné události, s níž by bylo možno invaliditu spojovat, pouze došlo k vypracování znaleckého posudku z oboru psychiatrie. Žalobce je invalidní přitom od narození, když Aspergerův syndrom je vadou vrozenou, neurovývojovou. Jelikož k plné invaliditě došlo u žalobce před dosažením 18 let věku, na žalobce se vztahuje ust. § 42 ZDP. Citované ustanovení nebylo v případě žalobce aplikováno, ačkoli být mělo.
8. Z důvodu invalidity Aspergerova syndromu je žalobce vyloučen z možnosti přípravy na budoucí zaměstnání i ze samotného zaměstnávání, protože není schopen splnit podmínku doby účasti na důchodovém pojištění. Uvedené zdravotní postižení limituje žalobce nejen v rozhodování, ale i ve spolupráci se státními orgány, protože z tohoto důvodu nebyl žalobce ani veden delší dobu na úřadu práce atp. Žalobce nikdy neuzavřel pracovní poměr, neboť není schopen takový poměr uzavřít ani jej následně vykonávat. Absolvoval pouze krátkodobé brigády v dělnických profesích nebo v rámci školní praxe. V rámci poruchy autistického spektra trpí žalobce těžkou poruchou, přičemž toto zdravotní postižení trvale ovlivňuje pracovní schopnost žalobce.
9. Je zřejmé, že žalobce nebyl schopen soustavné přípravy na zaměstnání. Vysoké školy skutečně navštěvoval, avšak ve většině případů za doprovodu matky, a vždy bez úspěchu, neboť žádné studium nikdy nedokončil. Pouhé „docházení“ do školy nelze považovat za soustavnou přípravu na zaměstnání. Žalobce navštěvoval s drobnými přestávkami různé vysoké školy po dobu 25 let, což svědčí o skutečnosti, že žalobce není schopen soustavné přípravy na zaměstnání a současně i o tom, že žalobce obsedantně lpí na zažitých rituálech, kterými jsou i návštěvy lékařské fakulty Masarykovy univerzity a snaha žalobce vrátit se do prostředí fakulty, které zná.
10. Za účelem prokázání svých tvrzení žalobce soudu navrhl vypracování nového zdravotního posudku a dále provedení výpovědi svědků, zejména rodinných příslušníků žalobce, jenž by mohly osvědčit jeho zdravotní stav a projevy nemoci v minulosti (před datem zjištěné invalidity).

11. S ohledem na výše uvedené žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované k žalobě

12. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná setrvala na svých závěrech uvedených v napadeném rozhodnutí. Připomněla, že podle posudku OSSZ Břeclav ze dne 1. 12. 2017 byl žalobce shledán od 21. 2. 2015 invalidním pro invaliditu III. stupně (pokles jeho pracovní schopnosti o 70 %), avšak pro nárok na invalidní důchod žalobce nesplnil podmínku získání potřebné doby pojištění dle § 40 ZDP. Rovněž v řízení o námitkách žalobce dospěl posudkový lékař ČSSZ v lékařském posudku ze dne 21. 3. 2018 ke shodným závěrům s prvoinstančním posouzením zdravotního stavu žalobce s tím, že žalobce je od 21. 2. 2015 invalidní pro invaliditu III. stupně.
13. Důvodem nepřiznání invalidního důchodu žalobci nebylo nedostatečné posouzení jeho zdravotního stavu, nýbrž skutečnost, že žalobce nesplnil druhou zákonem požadovanou podmínku, a to získání potřebné doby pojištění. Podle § 40 odst. 1 písm. f) ZDP činí potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků. Podle odst. 2 téhož ustanovení se potřebná doba pojištění zjišťuje z posledních 10 roků před vznikem plné invalidity (doba pojištění se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku plné invalidity).
14. Z výše uvedeného vyplývá, že pro nárok na invalidní důchod musí být současně splněny 2 zásadní podmínky, a to vznik invalidity a získání potřebné doby. Při zhodnocení doby žalovaná vycházela z podkladů, které byly uloženy v její evidenci, a které byly předloženy v souvislosti s uplatněnou žádostí o invalidní důchod. Přehled odpracované doby pojištění je chronologicky uveden na osobním listu důchodového pojištění.
15. Výchozím bodem komplexního posouzení nároku žalobce byl den 21. 2. 2015, kdy se stal žalobce invalidním. Desetileté období před tímto datem představuje dobu od 21. 2. 2005 do 20. 2. 2015, v jejímž rámci byla z osobního listu důchodového pojištění zhodnocena doba pojištění 812 dnů (2 roky a 82 dnů). Nebylo tak splněno potřebných 5 roků pojištění. V případě žalobce nebyla splněna ani alternativní podmínka potřebné doby pojištění platná u občana staršího 38 let. Zde je postačující, pokud v posledních 20 letech před vznikem invalidity, získal občan aspoň 10 let zaměstnání (platí pouze k datu vzniku invalidity). U žalobce nebyla naplněna ani tato podmínka, neboť v posledních 20 letech před vznikem invalidity, tedy v období od 21. 2. 1995 do 20. 2. 2015 získal jen 2680 dnů pojištění, tedy 7 roků a 125 dnů pojištění (nikoliv však potřebných 10 roků pojištění).
16. Pokud žalobce prostřednictvím svého zástupce namítal, že vzhledem k jeho zdravotnímu stavu diagnóze Aspergerova syndromu, s nímž se potýká již od narození (nikoliv až od 21. 5. 2015), nemohl získat potřebnou dobu pojištění, pak k tomu žalovaná uvedla, že v otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem je ve správním řízení vázána posudkem lékaře OSSZ podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., a v rámci řízení o námitkách pak dle § 8 odst. 9 cit.

zákona svým lékařem, neboť obdobně jako při posouzení míry poklesu pracovní schopnosti se jedná o otázku odbornou, vyžadující znalosti v oboru medicíny a též v oboru posudkového lékařství.

17. S ohledem na námitky žalobce, který nesouhlasil se stanoveným datem vzniku invalidity, navrhla žalovaná provést důkaz posudkem Posudkové komise MPSV ČR, která je dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovních schopností pojištěnce pro účely přezkumného řízení za účelem posouzení data vzniku invalidity žalobce.
18. Vzhledem k dosud zjištěnému skutkovému stavu žalovaná soudu navrhla, aby žalobu zamítla jako nedůvodnou.

IV. Vyjádření žalobce k posudku PK MPSV ČR

19. Vzhledem k námitkám a návrhům účastníků řízení nechal soud vypracovat s odkazem na § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, posudek Posudkové komise MPSV ČR za účelem posouzení zdravotního stavu žalobce pro účely přezkumného soudního řízení, především pak za účelem posouzení data vzniku invalidity žalobce. Uvedený posudek byl vypracován dne 8. 1. 2019 a následně zaslán účastníkům řízení k jejich vyjádření. Posudek Posudkové komise MPSV ČR dospěl ke stejným závěrům jako posudky vypracované lékaři OSSZ a ČSSZ v rámci správního řízení.
20. Žalobce prostřednictvím právního zástupce k posudku Posudkové komise MPSV ČR ze dne 8. 1. 2019 uvedl, že nemá výhrady ke složení komise, když jako další lékař byl k posouzení přizván psychiatr. Rovněž diagnóza byla stanovena správně, přičemž správným se jeví rovněž závěr o míře poklesu pracovní schopnosti žalobce, když tato odpovídá invaliditě III. stupně. Za nesprávné však žalobce považuje zjištění týkající se data vzniku invalidity, když toto datum nebylo podle něj ani přesvědčivě odůvodněno.
21. K nedostatečným zjištěním ohledně data vzniku invalidity žalobce poukázal na to, že posudková komise neměla k dispozici potřebné doklady. Absentovala především zdravotnická dokumentace z období před 21. 2. 2005. Na druhou stranu bylo podle žalobce možné prokazovat jeho invaliditu i výsledkem sestry žalobce, popř. dalších osob z rodiny, které by umožnily náhled na projevy onemocnění žalobce ještě před 21. 2. 2015. Za rozporný postup posudkové komise žalobce označil to, že některé údaje si tato komise sama zjišťovala (dobu studia žalobce a opakovaná přijetí na různé VŠ), avšak jiné údaje zjišťovány nebyly. Z důvodu nedostatku podkladů a pak z důvodu nesprávných závěrů, učiněných z údajů o délce studia, byly následně učiněny nesprávné závěry o datu vzniku invalidity žalobce.
22. Posudek posudkové komise MPSV ČR nebyl ohledně data vzniku invalidity a nemožnosti aplikace § 42 ZDP řádně a logicky zdůvodněn. Komise totiž vycházela pouze ze svého vlastního tvrzení, že žalobce i po 18. roce věku podstupoval soustavnou přípravu na zaměstnání (studium gymnázia, VŠ). Přitom není zřejmé, proč posudková komise nevzala

v úvahu tvrzení žalobce o nezbytné výpomoci po dobu studia a o absenci vazeb na spolužáky, a také o dalších evidentních projevech vrozené vady žalobce. Komise neučinila žádné závěry z toho, že studium žalobce na VŠ bylo vždy neúspěšné a jako příprava na zaměstnání bezcenné. Opakované pokusy o studium VŠ jsou totiž projevem onemocnění žalobce, když tento obsedantně lpí na zažitých rituálech a činnostech a na návštěvě známého prostředí, což pro žalobce představuje právě návštěva vysoké školy. Přitom bylo prokázáno (bylo reflektováno i v posudku), že do budovy VŠ dochází žalobce od počátku studií společně se svojí matkou. Neúspěšné pokusy žalobce o přípravu na zaměstnání a začlenění se do pracovního procesu, je třeba hodnotit jako důkaz faktické nezaměstnanosti žalobce, a to od počátku. Aspergerův syndrom je vadou vrozenou, což posudkovou komisí nebylo bráno v úvahu. Ačkoliv i komisí bylo konstatováno, že ke zhoršení stavu žalobce došlo z důvodu postupujícího věku matky, komise z toho neučinila žádný závěr ve vztahu k datu vzniku invalidity.

23. S ohledem na pochybnosti, které vyvstaly ohledně úplnosti a správnosti posudku Posudkové komise, navrhl žalobce vypracování nového posudku, který by mohl vyjmenované pochybnosti odstranit a stanovil by nově i datum vzniku invalidity, a to např. na podkladě svědeckých výpovědí osob z okruhu žalobce, jenž by se vyjádřily k projevům jeho nemoci po 18. roku věku do 21. 2. 2015.

V. Vyjádření žalované k posudku PK MPSV ČR

24. Rovněž žalovaná se vyjádřila k posudku Posudkové komise MPSV ČR ze dne 8. 1. 2019. Ve vyjádření žalovaná mj. uvedla, že v citovaném posudku bylo stanoveno datum vzniku invalidity žalobce dnem 21. 2. 2015, tedy shodně s předchozími posouzeními. Ačkoliv se z důvodu onemocnění Aspergerovým syndromem žalobce domáhal prokázání vzniku invalidity již v minulosti (ještě před datem zjištěné invalidity), vzhledem k dosavadnímu shodnému posouzení zdravotního stavu žalobce, které bylo provedeno v jeho přítomnosti včetně vyšetření psychiatrem, byly v posuzované věci naplněny podmínky pro co nejobjektivnější posouzení zdravotního stavu žalobce.

VI. Doplnující posudek PK MPSV ČR

25. Vzhledem k výtkám žalobce vůči posudku Posudkové komise MPSV ČR ze dne 8. 1. 2019, nechal soud vypracovat doplňující posudek Posudkové komise MPSV ČR s tím, že po komisi požadoval odborné posouzení a vyhodnocení výhrad žalobce ohledně jeho zdravotního stavu a především data vzniku invalidity. Doplňující posudek PK MPSV ČR byl vypracován dne 18. 6. 2019. V uvedeném posudku se posudková komise snažila vypořádat s výtkami žalobce, přitom však dospěla ke shodným závěrům jako posudky předchozí (k oběma posudkům PK MPSV ČR viz následující výklad rozsudku).

VII. Jednání před krajským soudem

26. Krajský soud k projednání věci nařídil ústní jednání na den 30. 9. 2019, kterého se zúčastnil právní zástupce žalobce i zástupce žalované (žalobce se sice k jednání dostavil, avšak po dohodě s právním zástupcem zůstal pouze před jednací síní). Soud účast žalobce při nařízeném jednání vzhledem k jeho zastoupení advokátem nevyžadoval. Zástupci účastníků řízení souhlasili s projednáním věci s tím, že jim postačovala lhůta pro přípravu na jednání. V průběhu jednání soud zrekapituloval průběh soudního řízení a správního řízení, přitom vycházel ze spisů, které byly v této věci vedeny. Dále provedl důkaz posudkem Posudkové komise MPSV ČR ze dne 8. 1. 2019, a také doplňujícím posudkem této komise ze dne 18. 6. 2019, jejichž vypracování za účelem objektivního přezkoumání data vzniku invalidity navrhl žalobce i žalovaná. Posudková komise MPSV ČR je povolána ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. k posouzení zdravotního stavu a pracovních schopností pojištěnce pro účely přezkumného soudního řízení, v daném případě zejména k posouzení data vzniku invalidity žalobce. Právní zástupce žalobce k uvedenému posudku Posudkové komise MPSV ČR, včetně doplňujícího posudku, sdělil, že uvedené závěry jsou nepříznivé pro žalobce, protože s nimi nesouhlasí. Žalobce se však nachází v jisté důkazní nouzi a nemá jak prokázat, že onemocněním trpěl i před stanoveným datem vzniku trvalé invalidity (před 21. 2. 2015). Ze sporného období nemá žádný záznam ve zdravotní dokumentaci, k lékaři nechodil. Přitom právě neustálé docházení do školy (na různé vysoké školy) je projevem jeho nemoci. Dokud byla matka žalobce ještě zdravotně schopná, syna do školy doprovázela. Žalobce se neustále hlásí na vysoké školy, opakovaně úspěšně složil přijímací zkoušky, avšak následně jsou mu vyměřovány poplatky za prodlouženou dobu studia. Studium nikdy nedokončil. Vůči žalobci jsou vedeny různé exekuce, např. ohledně neplacení poplatků za prodlouženou dobu studia, neplacení odpadů apod. Žalobce nemá žádný příjem, je závislý na matce, která je na tom nyní zdravotně obdobně jako žalobce. Žijí v nuzných a hygienicky nevyhovujících podmínkách, bez vody a elektřiny. Jelikož žalobce neměl jak prokázat svůj zdravotní stav a projevy nemoci v minulosti, tedy před datem dosud zjištěné invalidity 21. 2. 2015, jeho zástupce navrhl soudu k důkazu výsledky svědků z okruhu života žalobce, kteří by se snad mohli vyjádřit k projevům nemoci žalobce v dřívějším období. Jednalo se o spolužáka žalobce ze základní školy a střední školy Ing. J. Č. (.....), dále souseda Ing. B. F. (.....) a dále sestru žalobce A. H. (.....). Po zralé úvaze soud zamítl návrhy zástupce žalobce na provedení dokazování svědeckými výpověďmi z důvodu nadbytečnosti, neboť těmito výpověďmi by nebylo možné prokázat spornou skutečnost, tedy žalobcem tvrzené dřívější datum vzniku invalidity. Lze ocenit, že zástupce žalobce se nejen těmito důkazními návrhy na provedení svědeckých výpovědí, ale po celou dobu jednání výrazně snažil pomoci žalobci v jeho nesmírně tíživé životní situaci. I zástupce žalobce však připustil, že také osoba spolužáka žalobce svědek Č. není zřejmě v dobré zdravotní kondici, což vyplynulo z uskutečněného telefonátu. Připustil také potíže se sestrou žalobce svědkyní H., která dlouhodobě není v kontaktu se žalobcem a sama je již v důchodovém věku. V případě souseda, svědka F., zástupce žalobce uvedl, že tomuto žalobce krátce pomáhal s nějakou prací, takže by se mohl svědek vyjádřit ke zdravotnímu stavu a zdravotním potížím žalobce. S ohledem na všechny sdělené informace soud v posuzované věci dospěl k závěru, že provedení předmětných svědeckých výpovědí by nic nového ve věci nepřineslo a nemohlo by odborně osvědčit existenci onemocnění u žalobce v dřívějším období, tj. před 21. 2. 2015. Uvedené osoby by jako laici maximálně mohly vyslovit nějaké pochybnosti o zdraví žalobce v určitém období nebo případně popsat nějaké komplikace při komunikaci. I vzhledem k osobám svědků by však bylo velice

obtížné či spíše nemožné těmito výpověďmi prokázat existenci duševního onemocnění u žalobce v dřívějším období, tedy před 21. 2. 2015. Z uvedených důvodů tedy krajský soud zamítl důkazní návrhy na provedení výslechů citovaných svědků. Vzhledem k obsahu žalobní argumentace ohledně období před 21. 2. 2015 (žalobce uváděl, že dříve měl problémy, avšak je neřešil a k lékaři či k psychiatrovi nechodil), má soud za to, že k osvědčení žalobcova tvrzení by nepomohlo ani odročení jednání za účelem vypracování dalšího (privátního) znaleckého posudku. Žalobcova zdravotní dokumentace neobsahuje v rozhodném období žádné lékařské záznamy stran jeho duševního onemocnění. Jelikož ve věci již nebyly činěny další důkazní návrhy, soud ukončil dokazování a s uvážením konečných návrhů účastníků řízení přikročil k vyhlášení rozhodnutí ve věci samé.

VIII. Posouzení věci krajským soudem

27. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“), a dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná.**
28. V posuzované věci nebyla předmětem sporu invalidita žalobce jako taková, žalobce byl shledán invalidním pro invaliditu III. stupně z důvodu těžké poruchy psychického vývoje dle kapitoly V. (duševní poruchy a poruchy chování) položka 9c (poruchy psychického vývoje – těžké postižení), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kdy žalobce trpí Aspergerovým syndromem (porucha autistického spektra). I přes zjištěnou invaliditu III. stupně žalobci nebyl přiznán invalidní důchod, neboť invalidita byla u něj zjištěna až od 21. 2. 2015, protože u žalobce nebyla splněna zákonem požadovaná podmínka získání potřebné doby pojištění. V dřívější době před datem 21. 2. 2015 totiž nebyly ve zdravotní dokumentaci žalobce žádné záznamy ani zmínky o jeho psychické poruše či zdravotních potížích. Dle dostupné zdravotní dokumentace je u žalobce popsán poprvé zdravotní stav až v roce 2015, kdy teprve k datu 21. 2. 2015 bylo možné stanovit dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce verifikovaný odborným lékařem. Z hlediska zápočtu započitatelné doby pojištění u žalobce bylo zjištěno, že žalobce v rozhodných obdobích pouze studoval a byl v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. V souladu s § 102 odst. 4 ZDP byl žalobci proveden zápočet doby studia, a to v rozsahu 6 let doby studia po dosažení věku 18 let, kdy se soustavně studiem připravoval na budoucí povolání, což bylo považováno za náhradní dobu pojištění. Další doba studia žalobce na vysokých školách již nebyla započtena do celkové doby pojištění a ani do rozhodných období, protože celkově přesahovala 6 roků zákonem povolené náhradní doby pojištění. Nebyla tak započtena další doba studia žalobce na lékařské fakultě Masarykovy univerzity v mezidobí od 9. 7. 2008 do 27. 2. 2014, protože tato náhradní doba studia již přesahovala zákonných 6 let. Jelikož v průběhu dob pojištění žalobce existují tzv. mezery, které nejsou doloženy žádným potvrzením o studiu či zaměstnání či evidenci úřadu práce, bylo třeba, aby žalobce dobu takových zaměstnání doložil potvrzeními o zaměstnání nebo lépe evidenčními listy důchodového pojištění (pokud pracoval krátkodobě u různých zaměstnavatelů v dělnických zařazeních). Jelikož tak žalobce neučinil, byl jeho případ posouzen žalovanou tak, že nezískal ani v jednom ze dvou rozhodných období potřebnou dobu pojištění alespoň 5 roků v posledních 10 letech před vznikem invalidity, resp. alespoň 10 roků v posledních 20 letech před vznikem invalidity, jakožto ani 5 roků v 10letém období

dokončeném po vzniku invalidity [§ 40 odst. 1 písm. f) a § 40 odst. 2 ZDP]. Z výše uvedených důvodů žalobce nesplnil podmínky pro přiznání invalidního důchodu ve smyslu § 38 písm. a) ZDP, protože žalovaná jeho žádost o invalidní důchod zamítla.

29. Podle § 38 ZDP má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se ad a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popř. byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo ad b) stal se invalidním následkem pracovního úrazu.
30. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v § 38 a § 39 ZDP. Ust. § 39 ZDP upravuje 3 stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně [§ 39 odst. 2 písm. a) ZDP]. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně [§ 39 odst. 2 písm. b) ZDP], a konečně v případě poklesu nejméně o 70 %, jde o invaliditu III. stupně [§ 39 odst. 2 písm. c) ZDP].
31. V uvedené věci je zřejmé, že žalovaná v jakémkoliv ohledu nerozporuje závažnost zdravotního stavu žalobce, jenž byl ke dni 21. 2. 2015 shledán dlouhodobě nepříznivý s poklesem pracovní schopnosti žalobce nejméně o 70 %, což odpovídá invaliditě III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP. V této souvislosti však soud poukazuje na dikci zákona, jenž pro vznik nároku na výplatu invalidního důchodu zakotvil vedle předepsané míry poklesu pracovní schopnosti také podmínku získání potřebné doby pojištění odstupňovanou v závislosti na věku pojištěnce. U žalobce konkrétně dobu pěti let zjišťovanou z posledních deseti roků před vznikem invalidity, resp. dobu 10 let zjišťovanou z posledních 20 roků před vznikem invalidity ve smyslu § 40 odst. 1 písm. f) a § 40 odst. 2 ZDP.
32. Ze správního spisu soud ve shodě s žalovanou zjistil, že žalobce ke dni vzniku invalidity nedosáhl důchodového věku, a dále že u něj nejde o invaliditu v důsledku pracovního úrazu. U žalobce také nejde o mimořádný případ upravený v § 42 odst. 1 ZDP.
33. Podle § 40 odst. 1 písm. f) ZDP činí potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 roků.
34. Podle § 40 odst. 2 ZDP se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10 roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění 2 roky.
35. Navzdory dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu, jenž zapříčinil pokles pracovní schopnosti žalobce v intenzitě odpovídající III. stupni invalidity, bylo ještě třeba prokázat

splnění zákonné doby pojištění zakládající nárok na invalidní důchod. V posuzované věci žalobce, přestože splnil zdravotní podmínku nároku na invalidní důchod (byl uznán invalidním ve III. stupni invalidity ode dne 21. 2. 2015), nesplnil k uvedenému datu podmínku získání potřebné doby pojištění v rozhodném období pro vznik nároku na invalidní důchod. Žalobci bylo v době vzniku invalidity více než 38 roků (narozen). Bylo proto u něj zkoumáno rozhodné období nejen posledních 10 let před vznikem invalidity (získání 5 roků potřebné doby pojištění), ale i posledních 20 let před vznikem invalidity (získání 10 roků potřebné doby pojištění). Jelikož bylo zjištěno, že se žalobce stal invalidním dnem 21. 2. 2015, desetileté období před tímto datem představuje dobu od 21. 2. 1995 do 20. 2. 2005, v němž byla ve smyslu osobního listu důchodového pojištění zhodnocena doba pojištění představující 812 dnů, tj. 2 roky a 82 dnů pojištění, nikoli však potřebných 5 roků pojištění. Zákonná doba pojištění však u žalobce nebyla splněna ani s přihlédnutím k alternativní podmínce, tedy v posledních 20 letech před vznikem invalidity, tj. v období od 21. 2. 1995 do 20. 2. 2005, kdy žalobce získal pouze 7 roků a 125 dnů pojištění, nikoliv však potřebných 10 roků pojištění [§ 40 odst. 1 písm. f) a § 40 odst. 2 ZDP]. Podmínky nároku na invalidní důchod v souladu s § 38 písm. a) ZDP pak nebyly ze strany žalobce splněny.

36. V posuzované věci nešlo o nedostatečné posouzení zdravotního stavu žalobce, nýbrž o skutečnost, že žalobce nesplnil druhou zákonem požadovanou podmínku získání potřebné doby pojištění. Přitom žalobcem bylo rozporováno to, že potřebnou dobu pojištění nemohl splnit s ohledem na diagnózu jeho zdravotního stavu – Aspergerova syndromu, s nímž se potýká již od narození (nikoliv od 21. 5. 2015).
37. Vzhledem k tomu, že žalobce rozporoval datum vzniku své invalidity, jenž mělo rozhodný význam na posouzení celé věci, přičemž se rovněž jednalo o odbornou otázku (datum vzniku závažného onemocnění), krajský soud vyžádal zpracování posudku Posudkovou komisí MPSV ČR, což ostatně navrhovali i oba účastníci řízení.
38. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s.ř.s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a

úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz).

39. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míry poklesu pracovní schopnosti, stupeň invalidity, den vzniku invalidity, den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitosti posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35%, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18, přístupný na www.nssoud.cz).
40. S ohledem na shora uvedené krajský soud doplnil dokazování a provedl důkaz posudkem Posudkové komise MPSV ČR v Brně ze dne 8. 1. 2019, a také doplňujícím posudkem této komise ze dne 18. 6. 2019, jenž byl vypracován na základě žalobcem uplatněných výtek proti prvním ze zpracovaných posudků. Krajský soud shledal, že předmětné posudky ve svém souhrnu mají všechny formální náležitosti ve smyslu § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž PK MPSV ČR zasedala v řádném složení za účasti odborného lékaře – nejprve psychiatra a posléze i neurologa. Obsahově soud shledal, že posudky vycházely z dostupné (úplné) zdravotnické dokumentace, v případě prvního vypracovaného posudku byl žalobce jednání komise přítomen (nebyl však komisí s posudkovým závěrem seznámen), v případě druhého doplňujícího posudku žalobce nebyl jednání komise přítomen. Krajský soud považuje posudky za úplné a přesvědčivé ve smyslu ustálené judikatury. Posudková komise vždy za účasti odborného lékaře hodnotila zdravotní stav žalobce na základě lékařských nálezů v posudkové dokumentaci a založených ve zdravotní dokumentaci žalobce. Při jednání komise byl žalobce vyšetřen přítomnými lékaři.
41. V posudkovém hodnocení (v posudku PK MPSV ČR ze dne 8. 1. 2019) je mj. uvedeno, že žalobce trpí Aspergerovým syndromem (porucha autistického spektra). Uvedená porucha mj. vede k omezení abstraktního myšlení, chápání spíše konkrétních slov, situací, k nepochopení ironie a vtipu, vede k rutině a rituálům, komunikačním problémům, chybné interpretaci signálů z okolí, neporozumění společenským pravidlům apod. To vede k odlišnostem v chování oproti ostatním lidem, kterými jsou vnímáni jako podivíni, zmatení, uzavření či jakýmkoliv jiným způsobem divní lidé. Obvykle tito lidé nemají žádný okruh přátel. Mají problém najít či setrvat v zaměstnání. Uvedené osoby jsou

schopny vykonávat činnosti bez zvýšeného kontaktu a nutnosti jednání s dalšími osobami, např. vykonávat IT činnosti – programátor, tvorba webových stránek, naopak však nejsou schopni vykonávat činnosti, kde se frekvenčně mění situace a podmínky, dále řídit pracovní kolektivy, sjednávat obchody či smlouvy. Tíže projevů syndromu kolísá u různých osob od postižení lehkého až po těžké, což se projevuje jak v osobním, tak pracovním životě. I když jde o vrozené postižení, tíže projevů se mohou v průběhu života měnit a mohou se přidružovat i další duševní patologie.

42. V posudkovém hodnocení bylo dále uvedeno, že v konkrétním případě žalobce jsou informace o jeho duševním stavu z dětství a mládí minimální, v dané době totiž nebyl psychiatricky sledován ani léčen. Otec žalobce zemřel ve 2 letech věku (v době smrti bylo otci 76 let), žalobce vyrůstal s matkou. Dle zprávy praktického lékaře byl trvale pod vlivem a kontrolou matky. Základní školu absolvoval s lehce nadprůměrným prospěchem, rovněž na gymnáziu studoval s dobrým prospěchem. Poté začal postupně studovat i 3 vysoké školy, které však nedokončil. Tři roky studoval přírodovědnou fakultu Masarykovy univerzity (obor fyzika a chemie), avšak studium nedokončil bakalářskou zkouškou, neboť údajně dostal strach z vyučujícího matematiky, protože nedošlo ke zkouškám. Následně sledoval 2 roky VUT v Brně, posléze 4 semestry lékařské fakulty Masarykovy univerzity. Dle údajů praktického lékaře doprovázela žalobce na cestách do školy vždy matka. Žalobce byl schopen získat řidičské oprávnění, které mu však bylo odebráno a byl opakovaně (4x) soudně trestán pro trestný čin maření úředního rozhodnutí, kdy řídil motorové vozidlo bez řidičského oprávnění (o které přišel tím, že se opakovaně vybodoval). Matka žalobce získala v restituci nějaké vinice, protože žalobce po ukončení studia prováděl několik let údržbu vinic a žil z těchto příjmů. Při jednání komise k tomuto žalobce doplnil, že nebyl v zaměstnaneckém poměru a ani nebyl registrován na úřadu práce, nebyl ani OSVČ. Práce a veškerou logistiku na vinicích řídila matka, žalobce sám, převážně na pokyny matky, vykonával různé manuální práce, dovážel vozem postříky, vozil matku na jednání apod. Postupně bylo od této činnosti upuštěno, jelikož matka žalobce zestárla a žalobce navíc přišel o řidičský průkaz, protože nastaly problémy s dopravou na vinice a dovozem určitých věcí. Žalobce se poté snažil najít nějaké zaměstnání, avšak pokaždé dříve či později s ním byl pracovní poměr ze strany zaměstnavatele ukončen.
43. Posudková komise v posudkovém zhodnocení závěrem uvedla, že intelekt žalobce je v pásmu dobrého průměru, tíže Aspergerova syndromu (původně spíše diagnóza porucha osobnosti) je dle psychologické zprávy z roku 2015 středně těžká, v pozdějším období je již hodnocena jako těžká. Žalobce má problémy v oblasti emocionality, sebeobsluhy a exekutivních funkcí. Ve zprávě z roku 2016 byla popsána dekompenzace stavu u žalobce, v pozdějším období vedla i k nedodržování osobní hygieny a zhoršení výkonu i některých elementárních činností sebeobsluhy a soběstačnosti. Žalobce doporučenou medikaci odmítá. Je přičetný, má nadhled nad svojí situací, zlobí se na sebe, že nezvládá fungovat. Je orientovaný, schopen ovládat svoje chování, vážne však správnost sociálního chování, což se samozřejmě promítá i do oblasti pracovní. Žalobce je aktuálně zcela neschopen jakéhokoliv pracovního zařazení, což ale nutně neznamená, že tomu tak muselo být vždy v minulosti. Ke zhoršení stavu žalobce nejspíše došlo z důvodu postupujícího věku matky, která již nezvládá žalobce kontrolovat a usměrňovat v takové míře jako dříve.

Z uvedeného důvodu postupně dochází k většímu selhávání v běžném životě i ke zhoršení praceschopnosti a omezení soběstačnosti, včetně udržování osobní hygieny.

44. Dle posudkového závěru nebyla naplněna kritéria ustanovení § 42 ZDP, protože toto ustanovení nemohlo být na případ žalobce aplikováno. Žalobce podstupoval před i po 18. roku věku života soustavnou přípravu na budoucí povolání (studium gymnázia, vysoké školy). V dané době tak nelze prokázat omezení tělesných, smyslových či duševních schopností v takové míře, aby měla za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění.
45. Po zhodnocení odborných lékařských nálezů citovaných v posudku komise závěrem shrnula, že u žalobce jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou bylo zdravotní postižení – Aspergerův syndrom, tedy těžké funkční postižení ve smyslu kapitoly V. (duševní poruchy a poruchy chování), položka 9c (poruchy psychického vývoje – těžké postižení), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti o 70 %. Vznik tohoto invalidního stavu stanovila PK MPSV ČR v souladu s předchozími posudkovými hodnoceními od 21. 2. 2015. Žalobce byl tedy od 21. 2. 2015 shledán invalidním podle § 39 odst. 1 ZDP, přičemž šlo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, neboť pokles pracovní schopnosti žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil nejméně 70 %. Posudková komise ve svém hodnocení vzala v úvahu i vzdělání žalobce a výkon předchozího povolání. Podle posudkové komise je žalobce schopen výdělečné činnosti pouze za zcela mimořádných podmínek.
46. Vzhledem k výtkám žalobce vůči posudku zpracovaného Posudkovou komisí MPSV ČR dne 8. 1. 2019, vyžádal krajský soud od posudkové komise vypracování doplňujícího posudku, v němž mělo být reagováno na jeho výtky, dále měla být odstraněna případná nedostatečnost podkladů a hodnocení zdravotního stavu žalobce a dále měla být jasně vyhodnocena správnost dosavadních závěrů posudkové komise z odborného hlediska.
47. V doplňujícím posudku PK MPSV ČR ze dne 18. 6. 2019 bylo v reakci na žalobcem uplatněné výtky uvedeno, že datum vzniku invalidity u žalobce bylo na podkladě doložené dokumentace přesvědčivě zdůvodněno. Pokud neměla posudková komise podle názoru žalobce k dispozici přesvědčivé důkazy z doby před 21. 2. 2015, pak tyto důkazy mohl žalobce opatřit a předložit (pokud existují). Posudková komise čerpala podklady z dostupných zdrojů. Není v personálních možnostech posudkové komise a ani posudkové komisi nejsou v právních předpisech dány kompetence pro to, aby obstarávala důkazy jinými zvláštními způsoby, např. obesílala různé zdravotnické zařízení s dotazy, zda u nich posuzovaný není či někdy nebyl evidován, např. za účelem získání zdravotnické dokumentace a dalších informací. Popřípadě aby dále vyhledávala údaje o posuzované osobě prostřednictvím internetu nebo dotazovala se u cizích osob a získávala informace od zaměstnavatelů, vysokých škol apod. To, že žalobce studoval gymnázium a následně vysokou školu, nebylo tvrzením posudkové komise. Tato skutečnost se objevovala v dokumentaci a žalobce ji během jednání před komisí nepopíral. Studium na střední škole a později na vysoké škole je obecně hodnocené jako soustavná příprava na zaměstnání. Tuto činnost nelze hodnotit proto jinak, např. pouze jako zálibu, koníček apod. Pokud jde o doprovod žalobce na gymnázium, pak tento doprovod brala posudková komise v úvahu, avšak doprovod na vysokou školu pokládala již jen za sporné tvrzení, neboť pro jiný

postup chyběl důkaz, když studenti se během výuky na vysoké škole přesouvají nejen v rámci budovy, ale i do jiných budov a mají delší přestávky, pročez nebylo možné se domnívat, že by matka byla se žalobcem celý den.

48. V doplňujícím posudku PK MPSV ČR bylo dále vyhodnoceno, že neúspěšnost studia na vysoké škole byla u žalobce vztahována pouze do souvislosti s projevy Aspergerova syndromu, avšak objektivně je toto možné dát i do jiných obecných souvislostí, neboť mnozí lidé, bez duševního onemocnění, nedokončí vysokoškolské studium z rozličných nezdravotních důvodů. Jedním z projevů Aspergerova syndromu je lpění na určitých rituálech a místech, ovšem zde u žalobce nejde o projev zcela stereotypický, např. pobyt doma, v určité místnosti, se stejnou dispozicí nábytku, věcí, studia jedné či úzké problematiky apod. Stálé docházení na vysokou školu do různých prostor a získávání širokých znalostí již nelze plně brát jako rituál v pravém slova smyslu a jako projev duševní choroby. Jde spíše o oblibu či návyk pro některá místa a činnosti, což je běžné i u zdravých lidí. Neúspěšnost žalobce začlenit se do pracovního procesu do 21. 2. 2015 nelze prokazatelně a zcela jistě vysvětlit pouze odkazem na duševní onemocnění. Výklady zde mohou být jiné, přičemž duševní onemocnění nemusí být tím jediným a rozhodným důvodem. Jelikož vyjádření žalobce ze dne 8. 2. 2019, v němž byly formulovány výtky vůči předchozímu posudku PK MPSV ČR, nepřináší nové posudkově rozhodné skutečnosti, posudková komise setrvala na dosavadních závěrech formulovaných v předchozím posudku ze dne 8. 1. 2019.
49. Z výše uvedeného vyplývá, že PK MPSV ČR prověřila vzhledem k žalobním námitkám správnost určení data vzniku invalidity žalobce, přičemž na základě svých zjištění (popsaných v posudku) neshledala důvod k provedení změny data vzniku invalidity žalobce. Nebylo pravdivé tvrzení žalobce, že PK MPSV ČR neměla k dispozici potřebné doklady, pročez z důvodu nedostatku podkladů učinila ve věci nesprávné závěry. Posudková komise měla při svém posuzování k dispozici veškeré dostupné podklady a z nich učinila zcela logicky zdůvodněné závěry. Pokud žalobce nechodil k lékaři a jeho zdravotní dokumentace před datem 21. 2. 2015 neobsahuje žádnou lékařskou zprávu či zmínku o psychických problémech či psychickém onemocnění, pak toto nelze klást za vinu posudkové komisi. Není rovněž pravdou, že posudková komise nevzala vůbec v úvahu tvrzení žalobce o nezbytné výpomoci matky po dobu studia (viz výklad shora). Dále tvrzení o důvodech opakované neúspěšnosti studia a dále tvrzení o lpění žalobce na zažitých rituálech, včetně návštěv známého prostředí – budovy vysoké školy, coby projevů jeho onemocnění, komise rovněž vzala v potaz. Z doplňujícího posudku PK MPSV ČR vyplývá, že komise vzala v úvahu doprovod žalobce na gymnázium, avšak neučinila tak v případě doprovodu na vysokou školu, kde toto pokládala již jen za sporné tvrzení, neboť pro osvědčení této skutečnosti chyběly důkazy. Také k neúspěšnosti vysokoškolského studia žalobce se komise vyjádřila v doplňujícím posudku, a to tak, že bytí je žalobcem neúspěšnost studia na vysoké škole jednoznačně vztahována do souvislosti s projevy Aspergerova syndromu, objektivně lze toto dát i do jiných obecných souvislostí, neboť mnozí lidé bez duševního onemocnění, a to z rozličných nezdravotních důvodů, nedokončí své vysokoškolské studium. K opakovaným návštěvám budov vysokých škol se komise vyjádřila tak, že jedním z projevů Aspergerova syndromu je lpění na určitých rituálech a místech, přičemž jde o projev zcela stereotypický (např. pobyt doma v určité místnosti). Vztahovat docházení žalobce na vysokou školu do různých prostor a získávání

širokých znalostí již podle komise nelze plně brát jako rituál v pravém slova smyslu a jako projev duševní choroby, nýbrž jako oblibu či návyk pro některá místa a činnosti, což je běžné i u zdravých osob. Posudková komise ve svém posudku ze dne 8. 1. 2019 v žádném případě nepopřela, že u Aspergerova syndromu se jedná o vrozené postižení, avšak k tomu uvedla, že tíže projevů tohoto onemocnění kolísá u různých osob od postižení lehkého po těžké, projevy se mohou v průběhu života měnit, projevují se v osobním i pracovním životě a mohou se přidružovat k tomuto onemocnění stejně jako u zdravých osob i další duševní patologie (k projevům a závažnosti postižení žalobce v dřívějším období však chybí relevantní lékařské zprávy a zdravotní dokumentace). Ve svém posudkovém závěru komise rovněž zdůraznila aktuální faktickou nezaměstnatelnost žalobce. Jako jednu z příčin zhoršení zdravotního stavu žalobce uvedla komise postupující věc jeho matky, která již nad ním nemůže vykonávat takový dohled, jako dříve.

50. K poslední žalobní námitce krajský soud uvádí, že na daný případ nebylo možné aplikovat ust. § 42 ZDP, neboť u žalobce nebyl dosud prokázán vznik invalidity před dosažením 18 let věku, přičemž tato podmínka musí být splněna kumulativně spolu s ostatními podmínkami uvedenými v citovaném ustanovení.
51. Krajský soud považuje posudkové hodnocení PK MPSV ČR za úplné a přesvědčivé, PK komplexně zhodnotila zdravotní postižení žalobce. Skutkový stav, doplněný předmětným posudkem, včetně doplňujícího posudku, tak soud považuje za řádně zjištěný a úplný. Posudková komise MPSV ČR je ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 528/1991 Sb. povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovních schopností pojištěnce pro účely přezkumného soudního řízení, včetně posouzení data vzniku invalidity žalobce.
52. Krajský soud závěrem uvádí, že žalovaná se pečlivě zabývala všemi námitkami žalobce, přičemž zdravotní stav i podmínku získání potřebné doby pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod posoudila komplexně a v potřebném rozsahu. Správnost jejích závěrů byla potvrzena také posudkem Posudkové komise MPSV ČR, včetně doplňujícího posudku. Ačkoliv v posuzované věci žalobce činí pokles jeho pracovní schopnosti 70 %, a je tak splněna zdravotní podmínka pro vznik invalidity III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, není však u žalobce splněna podmínka získání potřebné doby pojištění, protože žalovaná zcela po právu námitky žalobce zamítla a napadené prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Důvodem tohoto postupu nebyla absence invalidity žalobce, nýbrž nesplnění zákonné podmínky potřebné doby pojištění. Žalobci se zatím dostupnými důkazy nepodařilo prokázat, že onemocnění u něj vzniklo a probíhalo ještě před dnem 21. 2. 2015 (datum vzniku invalidity). Přestože soud vzal v potaz složitou situaci žalobce jak po zdravotní, tak i finanční stránce, nemohl tyto okolnosti zohlednit při svém rozhodování, neboť nebylo nijak doloženo onemocnění žalobce ještě před 21. 2. 2015. Proto soud musel přisvědčit závěrům žalované, které zcela korespondují se závěry PK MPSV ČR, podle nichž bylo datum vzniku invalidity stanoveno u žalobce ke dni 21. 2. 2015 a k období před stanoveným vznikem invalidity se v doložené lékařské dokumentaci nenachází žádné konstatování o tom, že by žalobce trpěl duševním postižením.
53. Vzhledem k výše uvedenému nebylo možno přisvědčit žalobci v jeho žalobních námitkách, soud naopak musel přisvědčit žalované, že v případě invalidity žalobce nebyla splněna podmínka získání potřebné doby pojištění. I přes splnění zdravotní podmínky (pokles

pracovní schopnosti žalobce o 70 %) pro vznik invalidity III. stupně, pak nebyly splněny celkové podmínky pro přiznání a samotnou výplatu invalidního důchodu žalobci. Splnění potřebné doby pojištění se žalobci nepodařilo prokázat. K posudkovému hodnocení PK MPSV ČR soud dále doplňuje, že v něm současně nebyly zjištěny nové posudkově významné skutečnosti, které by nebyly hodnoceny již v předcházejících posudcích, a které by mohly být podkladem pro změnu posudkového závěru.

54. Krajský soud tak uzavírá, že napadené rozhodnutí, jímž bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí, bylo vydáno na základě dostatečně a správně zjištěného skutkového stavu.

IX. Závěr a náklady řízení

55. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s.ř.s., jak je ve výroku I. uvedeno.
56. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. rozsudku). Žalované nelze náhradu nákladů řízení ze zákona vzhledem k povaze věci přiznat podle § 60 odst. 2 s.ř.s. (výrok III. tohoto rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. září 2019

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.